

**Y Pwyllgor Iechyd a
Gofal Cymdeithasol**

—

**Health and Social Care
Committee**

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
Seneddlechyd@senedd.cymru
senedd.cymru/Seneddlechyd
0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddHealth@senedd.wales
senedd.wales/SeneddHealth
0300 200 6565

Jeremy Miles AS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Dawn Bowden AS

Y Gweinidog Plant a Gofal Cymdeithasol

Sarah Murphy AS

Y Gweinidog Iechyd Meddwl a Llesiant

23 Hydref 2024

Annwyl Weinidogion,

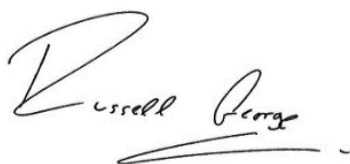
Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2025-26

Yn unol â'n harfer, rwyf yn ysgrifennu cyn i Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru gael ei chyhoeddi ar gyfer 2025-26 i ofyn am wybodaeth ysgrifenedig i lywio ein gwaith craffu.

Rydym yn nodi bwriad Llywodraeth Cymru i gyhoeddi'r Gyllideb Ddrafft ddydd Mawrth 10 Rhagfyr 2024, a byddwn yn eich gwahodd i sesiwn dystiolaeth lafar ddechrau'r flwyddyn newydd. Bydd y clerc yn cysylltu â'ch swyddfeydd i drafod dyddiadau.

Er mwyn hwyluso ein gwaith craffu, byddwn yn ddiolchgar o gael eich ymateb i'r materion a amlinellir yn yr atodiad i'r llythyr hwn, ac unrhyw wybodaeth ysgrifenedig arall yr hoffech ei darparu, erbyn dydd Gwener 13 Rhagfyr 2024.

Yn gywir,

Russell George AS

Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg. We welcome correspondence in Welsh or English.

**Senedd Cymru
Welsh Parliament**

Atodiad: cais am wybodaeth gan Lywodraeth Cymru i lywio'r gwaith o graffu ar Gyllideb Ddrafft 2025-26

Blaenoriaethu

1. Manylion y dull a ddefnyddiwyd gan Lywodraeth Cymru i flaenoriaethu meysydd gwariant, ar draws y gyllideb gyfan ac o fewn iechyd a gofal cymdeithasol. (Mae Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid, y Cyfansoddiad a Swyddfa'r Cabinet wedi dweud y bydd cyllideb nesaf Llywodraeth Cymru "yn heriol iawn unwaith eto, a bydd yn rhaid inni ganolbwyntio ar ein blaenoriaethau pwysicaf oll, ac ni fydd digon o arian i fynd i'r afael â'r holl bwysau sy'n ein hwynebu").

Amseroedd aros

2. Dyraniadau i gefnogi'r rhaglen ar gyfer trawsnewid a moderneiddio gofal a gynlluniwyd a lleihau rhestrau aros y GIG.

Iechyd meddwl

3. Dadansoddiad o ddyraniadau i wella iechyd meddwl a lles yng Nghymru, gan gynnwys dyraniadau i:
 - gefnogi gweithredu strategaeth iechyd meddwl newydd Llywodraeth Cymru a strategaethau atal hunanladdiad;
 - gwella mynediad at wasanaethau iechyd meddwl a chanlyniadau ar gyfer oedolion a phlant a phobl ifanc.

Y gweithlu

4. Dyraniadau i gefnogi'r gwaith o weithredu'r strategaeth 10 mlynedd ar gyfer y gweithlu iechyd a gofal cymdeithasol a chynllun gweithredu'r gweithlu cenedlaethol, gan gynnwys cyfeiriad penodol at gadw staff a llesiant staff.

Gofal sylfaenol

5. Sut y bydd y gyllideb yn cefnogi cyflawni ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ddiwygio gofal cychwynnol, a symud rhagor o ofal allan o ysbytai i leoliadau gofal cychwynnol /gofal cymunedol.

Trawsnewid Gwasanaethau

6. Sut y bydd y gyllideb hon yn cydbwyso'r angen i gwrdd â phwysau ar unwaith/tymor byr (e.e. yr ôl-gronid amseroedd aros, prinder gweithlu) gyda thrawsnewid gwasanaethau yn y tymor hwy.

Atal

7. A welwyd symud adnoddau tuag at atal/ymyrraeth gynnar. Ble yn y gyllideb y gellir gweld hyn.

Ystadau a seilwaith

8. Dyraniadau cyfalaf a refeniw i ddatblygu, gwella a chynnal ystadau a seilwaith y GIG, gan gynnwys y seilwaith digidol.

Anghydraddoldebau iechyd

9. Tystiolaeth o ddull trawslywodraethol o fynd i'r afael ag anghydraddoldebau a phenderfynyddion ehangach iechyd, a bod 'iechyd y boblogaeth' yn ystyriaeth ar draws cyllidebau adrannau'r llywodraeth.
10. Sut mae effaith dyraniadau cyllid ar wahanol grwpiau/cymunedau wedi'i hystyried wrth ddatblygu cynigion y gyllideb.

Iechyd menywod

11. Sut y bydd y gyllideb yn cefnogi iechyd menywod, gan gynnwys manylion y cyllid sydd wedi'i ddyrannu i gefnogi cam cyflawni 10 mlynedd y cynllun iechyd menywod.

Asesu effaith/gwerth am arian

12. Y mecanweithiau sydd ar waith (o fewn y system iechyd a gofal ac ar lefel Llywodraeth Cymru) i asesu a yw gwariant gan fyrddau iechyd/ymddiriedolaethau ac awdurdodau lleol yn cyflawni ei nodau ac yn sicrhau gwerth am arian. Beth/ble mae Llywodraeth Cymru yn ystyried yw'r prif heriau wrth asesu canlyniadau/gwerth am arian.

Perfformiad a chynllunio ariannol byrddau iechyd lleol

13. Y wybodaeth ddiweddaraf am berfformiad ariannol cyffredinol byrddau iechyd, gan gynnwys:
 - sefyllfa ariannol ragamcanol byrddau iechyd ar gyfer diwedd y flwyddyn 2024-25, a pha fyrddau iechyd sy'n rhagamcanu y byddant yn torri eu dyletswyddau ariannol statudol i fantoli eu cyfrifon dros y cyfnod 2022-23 i 2024-25 ac i sicrhau cymeradwyaeth Weinidogol ar gyfer eu cynlluniau tymor canolig integredig ar gyfer y cyfnod 2024 i 2027;
 - pa fyrddau iechyd sydd wedi cael cymorth ariannol ychwanegol ar ddiwedd y flwyddyn ac yn ystod y flwyddyn yn 2024-25; maint y cymorth hwnnw a'r hyd arfaethedig; ynghyd â chadarnhad o unrhyw gyllid sy'n cael ei ddal yn y Prif Grŵp Gwariant ar gyfer Byrddau Iechyd Lleol sydd eto i'w ddyrannu neu sy'n cael ei ddal i dalu am orwariant

- copi o'r llythyr a anfonwyd at Fyrddau Iechyd Lleol i'w ddefnyddio wrth iddynt baratoi eu cynlluniau tymor canolig integredig ar gyfer 2025 i 2028, os na chaiff hwn ei gyhoeddi erbyn i'r dystiolaeth gael ei chyflwyno i'r Pwyllgor;

(Yn ei adroddiad ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2024-25, [argymhellodd](#) y Pwyllgor y dylai'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol bryd hynny gyhoeddi copi o'r llythyr a anfonodd at Fyrddau Iechyd a oedd i'w ddefnyddio wrth iddynt baratoi eu gwahanol Gynlluniau Tymor Canolig Integredig. Lle bo'n berthnasol, dylai wneud hyn yn flynyddol, ochr yn ochr â chyhoeddi dogfennau cyllideb ddrafft eraill Llywodraeth Cymru. Yn ei hymateb, [cytunodd](#) y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar y pryd i wneud hynny wrth symud ymlaen.)

- manylion dyraniadau Byrddau Iechyd Lleol ar gyfer 2025-26, a gyhoeddir yn flynyddol o dan Gylchlythyr Iechyd Cymru, os yw'r llythyrau wedi cael eu hanfon at Fyrddau Iechyd Lleol ond eu bod heb gael eu cyhoeddi erbyn i'r dystiolaeth gael ei chyflwyno i'r Pwyllgor;
- manylion am sut y bydd Llywodraeth Cymru yn cefnogi ac yn gweithio gyda byrddau iechyd i ddod â GIG Cymru'n ôl i gydbwysedd ariannol.

(Mae'r cyfrifon ar gyfer 2023-24 yn dangos na chyflawnodd yr un Bwrdd Iechyd Lleol y ddyletswydd ariannol statudol gyntaf o dan Ddeddf Cyllid y GIG 2014 ('y Ddeddf') i fantoli eu cyllideb dros gyfnod treigl o dair blynedd: adroddodd pob un ohonynt orwariant cronol yn erbyn y terfyn dyraniad adnoddau refeniw ar gyfer 2021-22 i 2023-24. Dyma'r tro cyntaf i bob Bwrdd Iechyd Lleol fethu â mantoli'r cyfrifon dros gyfnod o dair blynedd ers i'r Ddeddf gael ei gweithredu. Cyfanswm gorwariant Byrddau Iechyd Lleol yn 2023-24 yw £185 miliwn, gyda gorwariant cronol o £385.3 miliwn dros y tair blynedd).

Gofal cymdeithasol

14. Amlinellu'r dyraniad arfaethedig ar gyfer gofal cymdeithasol, gan gynnwys:

- unrhyw gyllid ychwanegol a nodwyd ar gyfer 2025-26, a sut y caiff y cyllid hwn ei dargedu.
- sut y bydd y dyraniadau'n sicrhau hyfywedd a sefydlogrwydd parhaus gwasanaethau gofal cymdeithasol, gan gynnwys gofal preswyl a gofal cartref?
- pa gymorth y bydd y Gyllideb Ddrafft yn ei ddarparu i ofalwyr di-dâl, gan gynnwys tystiolaeth am unrhyw gynlluniau cefnogi newydd a gwariant penodol ar ofal seibiant a chymorth ariannol i ofalwyr.
- mesurau yn y Gyllideb Ddrafft a fydd yn gwella cynaliadwyedd y gweithlu gofal cymdeithasol, yn arbennig o ran prinder staff gofal cartref.